

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Кваліфікаційна робота магістра

з японської філології на тему:

КРИТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ
В ЯПОНСЬКІЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНІЙ ДРАМІ

Студента групи МЯп 51-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньо-професійної програми
Східна філологія: японська мова і
література, переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – японська
Омелянюка Володимира Руслановича

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доц. Охріменко М.А.

Допущена до захисту

«___» _____ 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Пророченко Н.О.
(ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів

Оцінка

КИЇВ – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3-4
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА НАПРЯМКИ КРИТИЧНОГО ДИСКУРС-АНАЛІЗУ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	6-19
1.1 Критичний дискурс-аналіз. Специфіка підходу, теоретичні основи та напрямки дискурсу.....	6-10
1.2 Основні школи критичного дискурс-аналізу. Погляди на критичний дискурс.....	11-19
Висновки до Розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. КРИТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ЯПОНСЬКІЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНІЙ ДРАМІ.....	20-46
2.1 Інтеграційна методика критичного дискурс-аналізу та модель критичного дискурс-аналізу. Мовленнєві та комунікативні стратегії, їх опис.....	20-28
2.2 Критичний дискурс-аналіз у японській кримінальній драмі.....	29-46
Висновки до Розділу 2.....	46
ВИСНОВКИ.....	47-49
要約.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	51-52
Додаток.....	53-77

ВСТУП

Японська мова – надзвичайно унікальна та цікава для всіх науковців-лінгвістів, оскільки вона не належить до жодної великої мовної групи чи сім'ї, тобто є абсолютно ізольованою мовою на сучасному етапі свого існування. Саме через цю причину проведення критичного дискурс-аналізу японської кримінальної драми дозволяє дослідити як лінгвістичний аспект японської мови, так й культурно-соціальний феномен поведінки загалом. Окрім цього, це дає можливість розкрити більш глибокі зв'язки японської мови з іншими.

Актуальність дослідження. Даремно говорити, що останніми десятиліттями економічний та соціо-культурний вплив японської цивілізації на світовий соціо-культурний простір стає все більш відчутним з кожним роком. Культура Японії все глибше проникає у масову свідомість за допомогою кінематографічного та літературного жанрів. Критичний дискурс-аналіз як явище в лінгвістиці та філософії також набуло поширення наприкінці минулого століття. Саме тому, провівши критичний дискурс-аналіз японської кримінальної драми (що є абсолютно нетиповим явищем в українській лінгвістиці), можна досягти значних успіхів, або ж хоча б здійснити намагання зрозуміти, або, знову ж таки, хоча б описати психолінгвістичний світ клішованого образу маргіналізованого криміналом абстрактного японця, а також поглянути на це з точки зору художнього явища цього соціального елемента самих японців.

Мета дослідження: провести критичний дискурс-аналіз японської кримінальної драми на прикладі певного художнього фільму. Зібрати основну інформацію про критичний дискурс-аналіз та комунікативні стратегії. Порівняти та проаналізувати отриману інформацію й застосувати її на практиці під час проведення критичного дискурс-аналізу фільму та описі застосованих у ньому комунікативних стратегій.

Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань:

- розкрити проблематику актуальності критичного дискурс-аналізу в сучасній лінгвістиці.
- з'ясувати специфіку підходу, теоретичні основи та основні школи критичного дискурс-аналізу.
- проаналізувати надану в роботі інформацію про критичний дискурс-аналіз та зібрану інформацію про предмет дослідження.
- визначити найчастотніші ходи, тактики та стратегії критичного дискурс-аналізу, які були застосовані у досліджуваному фільмі.

Об'єкт дослідження: комунікативні стратегії та тактики, що застосовуються в японській кримінальній драмі.

Предмет дослідження: дискурс-аналіз комунікативних стратегій, лінгво-психологічна поведінка героїв.

Матеріалом дослідження слугували фільм *その男、凶暴につき* «Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисера Такеші Кітано, довжиною у 01.42.41, та написані до нього субтитри; енциклопедичні видання, спеціалізована література, що стосується критичного дискурс-аналізу, лінгво-психологічна поведінка героїв.

Методи:

- теоретичні: аналіз, синтез, систематизація, зіставлення, класифікація джерел інформації;
- емпіричні: спостереження, зіставлення отриманої комунікативної ситуації з наявними описовими комунікативними стратегіями.

Наукова новизна: зумовлена тим, що у пропонованому дослідженні вперше проведено критичний дискурс-аналіз японської кримінальної драми з визначенням комунікативних стратегій.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що їх можна використати у викладанні таких дисциплін навчального плану: лінгвістиці, психології, соціо-лінгвістиці, а також викладене суб'єктивне розуміння

комунікативного дискурсу служитиме корисними довідковими та ілюстративними матеріалами.

Апробацію результатів дослідження здійснено на Міжнародній науково-практичній конференції “AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ” (25 травня, 2022 року), за результатами якої надруковано тези доповіді.

Структура роботи. Пропонована кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, списку використаної літератури та додатку у вигляді текстового варіанту субтитрів до фільму *その男、凶暴につき* «Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисера Такеші Кітано.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА НАПРЯМКИ КРИТИЧНОГО ДИСКУРС-АНАЛІЗУ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.

Напрямок дискурсу є одним із найпріоритетніших напрямків сучасної лінгвістики. У цей самий час, не дивлячись на різноманіття публікацій, які тою чи іншою мірою пов'язані із теорією дискурсу та методологією дискурс-аналізу, доволі проблематичним є знайти конкретні емпіричні дослідження з детальним описом методів та методик дискурс-аналізу. Дослідивши кілька джерел (Norman Fairclough, 1996; Blommaert, Jan & Vulcaen, Chris, 2000) та порівнявши визначення дискурс-аналізу, які були представлені, можна узагальнити визначення дискурс-аналізу як міждисциплінарного підходу до вивчення дискурсу, який розглядає мову як форму соціальної практики. Критичний дискурс-аналіз (КДА) поєднує критику дискурсу та пояснення того, як він фігурує в існуючій соціальній реальності та робить свій внесок у неї, як основу для дій, спрямованих на зміну цієї реальності в певних аспектах.

1.1 Критичний дискурс-аналіз. Специфіка підходу, теоретичні основи та напрямок дискурсу.

Критичний дискурс-аналіз заявив про себе як про новий науково-теоретичний та прикладний напрямок ще на початку дев'яностих років двадцятого століття. Основною роботою для зародження КДА як окремої школи в лінгвістиці стала праця Нормана Фейрклау «Мова і влада» (1989), яка містить аналіз тогочасних панівних дискурсів Британії (політичної риторики Тетчеризму і «нової економічної» реклами).

Критичний аналіз дискурсу постає як міждисциплінарний підхід для вивчення комунікації в соціо-культурному контексті, оскільки встановлює зв'язки «між знаками, значеннями та соціально-історичними умовами, які задають семіотичну структуру дискурсу», експлікуючи детермінованість текстових структур соціальним, когнітивним, політичним, історичним і культурним контекстами (Барт Р., 2001).

Міждисциплінарність і трансдисциплінарність обумовлені інтегративною метою досліджень в руслі КДА: виявити «ідеологічні функції мови в виробництві, відтворенні і зміні соціальних структур, зв'язків, суб'єктів», розкрити природу «влади і домінування», а також значення дискурсу в їх виробництві; проаналізувати «непрозорі, і в той самий час очевидні взаємовідносини панування, дискримінації, влади і контролю як такі, що виражені за допомогою мови» (Барт Р., 2001). Тим самим, мова сприймається і вивчається як одна з форм соціальної практики, яка впливає на соціальну структуру і, одночасно, відчуває на собі її вплив: будь-які соціальні реалії реалізуються і конструюються в дискурсі і через дискурс. Критичним дискурс-аналізом здійснюється спроба звести соціальний вимір проблеми до комплексного дослідження «трикутника» з дискурсивного, когнітивного і соціального аспектів, запропонувавши новий спосіб або «перспективу» теоретизування, які б застосовувалися у всій сфері дискурсивних досліджень.

Така всеосяжна мета дозволяє КДА інтегрувати категорії і концепти соціальної семіотики, прагматики риторики, конверсаційного аналізу системно-функціональної лінгвістики, інтеракційної соціолінгвістики, когнітивно-лінгвістичного підходу до вивчення метафори, лінгвістики тексту, дискурсивної соціальної психології.

Крім міждисциплінарної специфіки, іншою, не менш важливою характеристикою КДА є принцип «критики», а саме: критичний дискурс-аналіз визначився не стільки як напрямок дискурсивних досліджень, а як критичний ракурс будь-яких досліджень, пов'язаних з роллю мови в передачі знання. Критичні лінгвісти (Norman Fairclough, Teun A. van Dijk, Ruth Wodak) показують «закладене» в тексті зловживання владою, результатом якого є «вживлення» стереотипів нерівності якихось певних груп.

Міждисциплінарний характер і критична перспектива КДА пов'язані між собою, оскільки концепція «критики» становить той ідеологічний фундамент, який дозволяє інтегрувати дослідницькі принципи, методи і методики різних напрямків дискурсивних досліджень. При цьому відмінністю КДА від інших

шкіл аналізу дискурсу є обов'язковий етап пояснення даних (отриманих за допомогою різного інструментарію аналізу) – із залученням соціальної теорії для виявлення ідеологічної основи інтерпретативних процедур. Наприклад, аналізуючи мовну подію «урок», конверсаційний аналіз не дає пояснень того, чому інституційні ролі «вчителя» і «студентів» реалізуються з численними відхиленнями від їх категоріальних характеристик. Зокрема, «пропуск» в дискурсі «урок» таких мовних ходів вчителя, як «оцінка знань студентів» і «критика за відсутність підготовки»; нерегулярність і «ненормативність» компонента «відповідь /реакція» студентів (неадекватність відповідей студентів у вигляді сміху, небажання відповідати взагалі та ін.) будуть інтерпретуватися конверсаційними аналітиками в аспекті виконання вчителем і студентами своїх дискурсивних ролей (за допомогою здійснення ходів в інтеракції) і невиконання своїх «категоріальних» (інституціональних) ролей, що проявляється, зокрема, у численних інтеракційних «збоях» (Бахтин М.М., 1996).

У той самий час, критичний дискурс-аналіз обґрунтовує відхилення від прототипної структури комунікативної події «урок», виходячи з фонових знань про демократизацію освіти, ролі університетів (і їх представників – чителів) як суб'єктів, що надають послуги студентам-клієнтам на ринку знань, що передбачає інверсію ролей і, зокрема, статус вчителя як «підзвітного» суб'єкта (Бахтин М.М., 1996).

Теоретичні основи критичного аналізу дискурсу ведуть свій родовід від марксизму, переосмисленого і видозміненого теоретиками франкфуртської філософської школи та іншими прихильниками критичного аналізу суспільства (мета якого – розкрити структурну обумовленість людських вчинків і допомогти людям цю обумовленість подолати). Методологія КДА сформувалася під впливом «критичної лінгвістики»; системно-функціональної і соціально-семіотичної лінгвістики М. Халлідея; теорія структурування Ентоні Гідденса (1984), в якій запропонована динамічна модель між структурою і людськими діями. У визначення методології і принципів аналізу дискурсу

певний внесок внесли ідеї постмодернізму (Р. Барт, Ж. Бодрієра, Ж. Дерріда («немає нічого поза текстом», ідея структурують функції мови і тексту)), філософія дискурсу М. Фуко, теорії М. Бахтіна і В. Волошинова (інтертекстуальність, діалогічність), структуралізм і постструктуралізм (Ernesto Laclau, Chantal Mouffe, Jacob Torfing).

Окреслені теоретичні основи заклали собою методологічну передумову КДА у вигляді ідеї структуруючої функції дискурсу (як «медіатора», що формує наші уявлення про світ і розуміння дискурсу як соціально структурованого феномена (Бондаренко Я.О., 2002).

Так, дискурс усвідомлюється не тільки як впорядкована структура, яка вносить логіку в процес комунікації, опису подій і явищ, а й як феномен, що моделює світ у онтологічному (процеси, які мають місце за межами дискурсу (економічні, соціальні і культурні) по суті оформляються дискурсами (Ван Дейк Т.А., 1989)) і епістемологічному аспекті. Питання істинності або неістинності будь-якої системи переконань стає вторинним. Світ сам по собі фрагментований і гетерогенний, і будь-яка осмислена система або переконання є суб'єктивною інтерпретацією, яка визначається соціальним оточенням і доміантним дискурсом свого часу. За допомогою мови – семіотичного коду дискурс нав'язує всьому, що представляє, певну структуру цінностей, соціальну та економічну за своїм походженням (Ван Дейк Т.А., 1989); конструюють реальність відповідно до власних образів.

Одночасно, для КДА є характерним розуміння дискурсу як соціально структурованого феномену. Згідно Н. Фейрклау, текст, з одного боку, «структурують соціальні структури і соціальні практики, і, з іншого боку, соціальні агенти, люди, залучені в соціальні події» (Водак Р., 1997).

Вивчаючи двовекторність зв'язку «між знаками, значеннями і соціальними та історичними умовами, які задають семіотичну структуру дискурсу» (Водак Р., 2006), КДА фокусується на таких напрямках практичного аналізу:

1) виявляє і пояснює політико-ідеологічну основу дискурсу – механізми формування, прояви та відтворення за допомогою дискурсу владних відносин в суспільстві; експлікує маніпулятивні, ідеологічні та політичні уявлення;

2) визначає роль дискурсу у відтворенні соціальної, гендерної, расової чи етнічної нерівності, відносин імпліцитного підпорядкування, що пов'язані з обґрунтуванням ідейного фундаменту критичного дискурс-аналізу – концепцією критики;

3) пояснює значення інтердискурсивних, інтертекстуальних зв'язків, в які «вбудований» текст (Н. Фейрклау), в конструюванні нового дискурсу і структурованою, за допомогою нього, соціокультурної реальності;

4) систематично аналізує прагматичні чинники і контекст (соціальний, ідеологічний, історичний), референцію, пресупозицію, імплікації та імплікатури. Згідно Тойн Ван Дейку, текст – «айсберг інформації», і тільки «вершина» цього айсберга виражена словами та реченнями. Інша частина ймовірно заповнюється скриптами і моделями і, відповідно, зазвичай залишається невисловленою;

5) пояснює створення і відтворення соціальних стереотипів і упереджень поєднанням комплексу когнітивних процесів; виявляє роль дискурсивних практик в конструюванні соціально-культурних концептів: громадянства, політичної участі, представництва та ін.; критично обґрунтовує знання, закладені в дискурсі, в їх взаємозв'язках з владними та ідеологічними структурами (Гидденс Э., 2005);

6) вивчає різні дискурсивні зразки як форми соціальної та політичної інтеракції – локальної та глобальної; виявляє макростратегії, стратегії, тактики, семантичні (мовні) ходи, соціально-комунікативні ролі.

1.2 Основні школи критичного дискурс-аналізу. Погляди на критичний дискурс.

Окреслені дослідницькі орієнтири так чи інакше пов'язані з трьома основними школами критичного дискурс-аналізу:

1) Дискурс-аналіз Нормана Фейрклау – напрям, заснований на постструктуралізмі Мішеля Фуко (Казак М.Ю., 2010) і соціальної семіотики мови М. Хеллідея. Особливість підходу полягає в поглибленому дослідженні інтертекстуальності і інтердискурсивності, а також у фокусуванні на відмінностях в сприйнятті однієї й тієї ж комунікативної події різними аудиторіями. Н. Фейрклау і його послідовники зазвичай відмовляються від використання когнітивної методології; мова і семіозис розглядаються ними в першу чергу як соціальні, а не когнітивні феномени, а основним завданням дослідження стає аналіз соціальних наслідків (social effects) певного дискурсу (дискурсу глобалізації, дискурсу «нового капіталізму», дискурсу «нового лібералізму» і тп.).

2) Когнітивна теорія дискурсу Тойна ван Дейка орієнтована на виявлення за допомогою аналізу дискурсу тих когнітивних структур в суспільній свідомості, які закріплюють легітимізацію соціальної нерівності, расові, етнічні й інші упередження. Відповідно до теорії, між дискурсивними і соціальними структурами є опосередковані когнітивні утворення (моделі і схеми), які визначають створення і сприйняття текстів (Кожемякин Е., 2011). Моделі ґрунтуються на збережених в пам'яті соціальних уявленнях (знаннях, установках, індивідуальних і колективних ідеологіях), що визначають невербальні дії групи – наприклад, дискримінуючі практики. Когнітивний аналіз застосовуємо як до повсякденних знань, які передаються за допомогою ЗМІ, повсякденної комунікації, школи, сім'ї тощо, так і до тих знань, які продукуються наукою. Так, науковий дискурс є невід'ємною частиною соціальної інтеракції і, відповідно, соціальної структури, відчуваючи її вплив. Формування, опис і пояснення будь-якої наукової теорії, в тому числі і теорії

дискурс-аналізу, завжди соціополітично позиціоновано, незалежно від того, хочемо ми цього чи ні. Приховані мотивації виявляються не тільки за текстом, але і за вибором певного методу дослідження для інтерпретації цього тексту. У зв'язку з цим, одна з цілей КАД – виявлення мотивації і «політики», залучених в аргументацію «за» або «проти» специфічного наукового методу дослідження, ствердження або цінності. «Ангажованість» власне лінгвістичних знань (Кравченко Н.К., 2007) полягає в суб'єктивізмі аналізу, залежності лінгвістів і їх методів досліджень від домінантного (в тому числі наукового) дискурсу, панівної системи думок.

3) Дискурсивна соціолінгвістика, представлена Віденською школою аналізу дискурсу, особливе місце в якій займає соціолінгвістичний дискурс-аналіз Рут Водак (Труфанова В.Я., 2001) і її колег. У концепції Р. Водак і віденської групи використовується низка ідей франкфуртської школи, особливо критичної теорії Юргена Хабермаса (О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина., 2001). Аналіз дискурсу антисемітизму привів Р. Водак до розробки підходу, який визначається як соціоісторичний або дискурсивно-історичний метод і спрямований на виявлення непрямих негативних оцінок в судженнях, на визначення та виявлення кодів і алюзій, які сприятимуть створенню упередженої думки в дискурсі. За допомогою цього методу робляться спроби «систематично інтегрувати всю доступну фонову інформацію в аналізі та інтерпретації всіх рівнів письмового або усного тексту». Відповідно до теорії Р. Водак, мова не тільки відображає соціальні процеси і соціальну взаємодію, але і конститує їх. Дискурс завжди є історичним, тобто він завжди синхронічно та діахронічно пов'язаний з комунікативними подіями, що відбуваються в даний момент або відбувалися раніше. Фокусування уваги на соціоісторичному контексті дискурсу в процесі пояснення та інтерпретації – особливість, що відрізняє цей підхід від дискурс-аналізу по Т. ван Дейку і зближує його з ідеями про інтертекстуальність в дискурс-аналізі Н. Фейрклау. Разом з тим Р. Водак певною мірою розділяє й ідеї Т. Ван Дейка, вказуючи на відсутність перспектив

у критичного дискурс-аналізу, що використовуються у відриві від когнітивної методології.

Дискурс-аналіз Нормана Фейрклау.

У роботах Н. Фейрклау пропонується три основних ракурси аналізу дискурсу (дискурс як текст, дискурс як дискурсивна практика, дискурс як соціальна практика) і три напрямки в методології дослідження: опис (дескрипція), інтерпретація і пояснення (експлікація). У зв'язку з цим, дослідницька модель Н. Фейрклау в певній мірі є конкретизацією моделі М. Халлідея, яке декларує ідею трьох «світів» – світу тексту, світу його ідеї (концепції) і світу інтерпретаторів.

На етапі опису КДА фокусується на текстуально-лінгвістичних характеристиках об'єкта дослідження. Опис здійснюється з позиції учасників дискурсу. Інтерпретація дозволяє виявити певні ідеологічні фрейми комунікантів і передбачає певну дистанційованість дослідника, який виходить з того, що учасники дійшли спільного розуміння дискурсу на основі їх знань, соціального та ідеологічного тла. Відповідно, для пояснення даних, отриманих в процесі інтерпретації, для дослідника виникає необхідність в третьому етапі критичного аналізу: поясненні. На цьому рівні залучається соціальна теорія для виявлення ідеологічної основи інтерпретативних процедур. Якщо інтерпретація є обробкою тексту, яка здійснюється «спільними зусиллями» автора і читача, і дозволяє реципієнту тексту бачити світ значною мірою таким, яким бачить його автор, то пояснення передбачає призупинення інтерпретаційної діяльності адресата з метою виявлення з тексту різних можливих смислів (політичних, соціальних та ін.). При цьому значення тексту може бути заховане не тільки від реципієнта, але і від автора. Іноді для позначення рівня пояснення застосовують термін інтерапція (переривання) (Norman Fairclough, 1996).

Дискурс як соціальна практика

Результати аналізу дискурсу як тексту і як дискурсивної практики дозволяють критичним лінгвістам перейти до наступного етапу – дослідження дискурсу як соціальної практики, який фокусується на виявленні ідеології,

панування і процесів здійснення влади, які задають формуючі правила дискурсу. Те, які лексичні одиниці і граматичні форми вибирає той, хто говорить/пише, по-перше, вказує на його уявлення про соціальну дійсність і, по-друге, на те, скільки разів реальності (дискурсивного порядку в соціальних інститутах і сферах) він намагається відтворити (нав'язати) для реципієнта. Вивчення дискурсу як дискурсивної практики і, зокрема, інтертекстуальності/інтердискурсивності як «способу», «за допомогою якого дискурс представлений, заново виголошений або переписаний, проливає світло на появу нових дискурсивних порядків, боротьбу з нормативністю, спроби контролю і опору режимам влади».

Аналіз дискурсу як соціальної практики орієнтований на виявлення зв'язків тексту з іншими елементами соціальної події, з соціальними практиками і структурами, тобто між дискурсом і контекстом, мікро і макро рівнями аналізу, граматичної системи і соціальними або особистісними потребами, які реалізуються за допомогою використання мови.

Рівень дискурсу – проміжний рівень між текстом і соціальним контекстом. Дискурс і контекст є взаємно конституючими сутностями: дискурс конструює соціальну і політичну реальність, в той час як соціальний контекст форматує дискурс.

Визнаючи, що дискурс відображає системи знань мовця, Н. Фейрклау і його послідовники, проте, відмовляються від використання когнітивної методології. Відсутню ланку в поясненні того, яким чином соціальні структури (соціальний контекст) впливають на структури дискурсу, заповнює концепція Тойна ван Дейка. Соціокогнітивна модель Тойна ван Дейка (Blommaert, Jan & Vulcaen, Chris, 2000) дозволяє пояснити створення і відтворення соціальних стереотипів і упереджень поєднанням цілого комплексу когнітивних процесів, найважливіший з яких – зберігання досвіду індивіда як ситуативної моделі в короткостроковій і довгостроковій пам'яті.

Соціокогнітивна теорія Тойна ван Дейка.

Ключовими в теорії Тойна ван Дейка є поняття контексту (контекстуальної моделі), макроструктур, суперструктур, фреймів і стратегій, які використовуються для опису глобального змісту (зв'язності) дискурсу.

Контекст та контекстна модель

Згідно Т.А. ван Дейку, контекст визначається не в термінах соціальної ситуації, в якій має місце дискурс, але як ментальна репрезентація (ментальна модель), представлена в епізодичній пам'яті. Відповідно, контексти є не об'єктивними або «зовнішніми», але суб'єктивними конструктами учасників. На текст або мову впливає не «сама по собі» соціальна чи політична ситуація, але те, яким чином учасники представляють, розуміють або яким-небудь іншим чином конструюють властивості, які стали властивими для такої ситуації.

Підкреслюючи когнітивну сутність контексту для інтерпретації тексту / дискурсу, Т.В. Дейк вводить поняття контекстуальної моделі. Так, контекстуальна модель або модель контексту визначається як «керуюча система» дискурсу, що відповідає «за стратегічне комбінування декількох ситуаційних моделей»; модель контексту необхідна для того, щоб створити зв'язну базу тексту, визначити жанр дискурсу, представити цілі і інтереси його учасників, а також звернути увагу на такі характеристики учасників комунікації, як статус або соціальна роль. Виходячи із запропонованого Т. Ван Дейком визначення контекстуальної моделі, представляється можливим виділити такі складові цієї когнітивної структури: жанрову модель (модель типу дискурсів, дискурсивний зразок), текстемну модель (модель типу / класу текстів; мовна відповідність жанрової моделі), інтерактивну модель (модель складових інтеракції, стереотипно пов'язаних з певною комунікативною ситуацією: цілі, стратегії комунікантів, їх соціально-рольовий статус і ін.).

Когнітивні стратегії і семантичні (мовні) ходи.

Виявлення концептуальних та ідеологічних моделей передбачає відновлення когнітивно-дискурсивних стратегій комунікантів. На думку Тойна ван Дейка, «мовні стратегії часто є лише спроектованими в область мовної взаємодії когнітивних стратегій, націлені на ефективне маніпулювання

висновків, що продукуватимуться» (岡井崇之, 2004). Як правило, мовні стратегії спрямовані на узагальнення особистісних моделей або схем з метою їх перетворення в соціальне знання, в концептуальні та ідеологічні моделі.

Когнітивними стратегіями негативної репрезентації служать розширення/транспозиція і (над) узагальнення.

Мета когнітивної операції розширення або транспозиція: ефективно побудувати нові або активізувати старі моделі ситуацій, пов'язавши їх з негативними схемами чужих мовленнєвих груп. Це здійснюється за допомогою перенесення від'ємного характеру досвіду в одній когнітивній області на досвід в іншій когнітивній області. Наприклад, негативна оцінка культурних звичок може поширюватися на такі області, як гігієна або поведінку в цілому. У діалозі це "приведення в дію" негативної етнічної інформації виражається в зміні топіків/тем/моделей. Якщо в моделі або схемі отримала вираження будь-яка негативна деталь, порушеною може виявитися вся цілком модель або схема – як в напрямку зверху вниз, так і в зворотному напрямку – знизу вгору. Когнітивна когерентність досягається об'єднанням негативних моделей або схем за допомогою атрибуції властивостей. Так, негативні якості всього району відносяться на рахунок всіх меншин та груп, що проживають у ньому, та їх дій, навіть якщо є інші більш правдоподібні пояснення.

Розкриваючи когнітивний зміст стратегії узагальнення, Тойн ван Дейк зазначає, що узагальнення приватної моделі до більш загальної групової схеми дозволяє підсилити «вагомість» оцінок (в роботі мова йде про етнічні оцінки). Властивості індивідуальних учасників ситуації або подій приймаються при цьому за властивості всіх членів групи або всіх етнічно маркованих ситуацій. І навпаки, загальні властивості, приписані групі або прототиповому представнику групи, перетворюються в приватні для окремого індивіда або єдиної події. Зазначена когнітивна стратегія реалізується в мовленнєвих ходах узагальнення та наведення прикладів.

Узагальнення використовується для того, щоб показати, що наведена інформація (найчастіше за все негативна) не просто "випадкова" або "виняткова", а здатна підкріпити деяку спільну думку. Цей хід відмічає перехід від моделі до схеми. Поширеними є наступні типові вирази: "І так завжди", "З цим стикаєшся на кожному кроці", "Це без кінця повторюється", "Ось вже не в перший раз ми з цим стикаємося", "Вийшло як завжди (Хоча хотіли як краще)", "У черговий раз".

За допомогою ходу «наведення прикладу» показується, що загальна думка не просто "надумана", а базована на конкретних фактах (досвіді). Типові вирази: "Ось, наприклад", "Наприклад, минулого тижня", "Візьміть нашого сусіда. Він ..", "Раніше також повідомлялося про те, що ... ", "Наприклад, минулого тижня", "Взяти, наприклад... ".

Серед інших мовних стратегій, які безпосередньо чи опосередковано пов'язані з моделюванням суспільної свідомості, уявлень і оцінок, Тойн ван Дейком виділяються стратегії (семантичні ходи) посилення, повтору, контрасту, реверсування (звинувачення жертви) й інші.

Посилення націлене на більш ефективний контроль над увагою слухача ("залучення уваги"), на поліпшення структурної організації релевантної інформації (наприклад, негативних предикатів) або на підкреслення суб'єктивної макроінформації. Типові вирази: "Це жахливо, що ...; ганьба, що, ...", "Громадськість негативно відреагувала на ... ", "Це засуджується ... ".

Близьким до посилення є мовленнєвий хід повтору, орієнтований на залучення уваги, структурування інформації, підкреслення суб'єктивних оцінок, більш значних тем і тому подібне.

Контраст. Хід, який має кілька когнітивних функцій: риторичну – привернення уваги до учасників відносини контрасту (структурування інформації); семантичну – підкреслення позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей, в тому числі з метою реалізації стратегії протиставлення МІ-групи і ВОНИ-групи (типовий приклад: "Нам доводилося довгі роки працювати, а вони отримують допомогу і нічого не роблять", "Нам довелося

багато років чекати нової квартири, а вони отримують квартиру відразу ж, як тільки приїдуть"). Мовний хід контрасту застосовується для моделювання будь-яких ситуацій, де простежується конфлікт інтересів.

Реверсування/інверсія – наприклад, звинувачення жертви: "Вони самі винні в тому, що з ними відбувається ...".

Когнітивні стратегії позитивної саморепрезентації. Крім стратегій, що призводять до створення негативних моделей і схем, представники групи більшості можуть використовувати стратегії, спрямовані на створення власного позитивного образу в якості терпимого, розуміючого, широко мислячого політика (індивідуума і т.д.) з достовірними і соціально прийнятними оцінками.

Стратегія позитивної саморепрезентації реалізується в мовних ходах (застереженнях) пом'якшення, ухилення, поступки (яка такою є лише на вигляд), удаваного спростування, зсуву, поправки і ін.

Соціо-когнітивний підхід Водак.

Описуючи модель виробництва та розуміння тексту, дослідниця підкреслює роль в цьому процесі таких параметрів, як: а) знання і досвід (організовані в когнітивні структури: фрейми, схеми і сценарії) певної соціальної групи з віковими, гендерними, соціальними та іншими відмінностями, що впливають на виробництво і декодування дискурсу, жанрів, текстів; б) оновлення ментальних моделей, що зберігаються в короткочасної і довготривалої пам'яті.

Зокрема, роль когнітивних фреймів в забезпеченні зв'язку знову отриманої інформації з уже відомою аналізується на прикладі сприйняття і розуміння новин. Викладаючи найбільш важливу інформацію після прослуховування текстів новин(野呂香代子, 2001), опитувані формулювали її в зв'язку зі своїм особистим досвідом, а коментарі до новин – з власним баченням їх подальшого розвитку, тобто в рамках існуючих в свідомості мовців моделей відображення стереотипної ситуації. Таким чином, вибірковість в розумінні і

запам'ятовуванні текстів новин доводить, що ці процеси направляють ментальні репрезентації/моделі (когнітивні фрейми певної соціальної групи).

Параметр впливу ментальних структур на виробництво усного тексту, а також процес їх зміни та оновлення вивчався Р. Водак на основі особливостей комунікативної поведінки пацієнтів, які намагалися покінчити життя самогубством. Перш за все, був відзначений очевидний зв'язок між способом (жанрами) викладу подій пацієнтами та їх гендерними і соціально-статусними характеристиками. Зокрема, пацієнти-жінки викладали свої проблеми в жанрі "нарративу", для чоловіків було характерно використання менш персоніфікованих способів оповіді. Розповіді пацієнтів з робітничого класу відрізнялися фрагментарністю, освічені пацієнти вибудовували опис подій, що відбулися в більш логічній формі. Істотні відмінності у виборі жанрів визначили варіативність лікування і стиль спілкування між лікарями і пацієнтами.

Одним з результатів лікування стала зміна і оновлення ментальних структур, що обумовлюють специфіку виробництва певних жанрів. У міру того, як проблеми пацієнтів втрачали свою гостроту і відходили на другий план, про них розповідали в менш зацікавленій формі, яка поєднувала в собі елементи різних жанрів. Таким чином, в результаті емоційного і медичного впливу змінилися і фрейми (життєвий досвід), і схеми (структуровані моделі досвіду і знань) пацієнтів різних соціальних груп.

Висновки до Розділу 1.

У цьому розділі були розглянуті основні положення та напрямки критичного дискурс-аналізу у сучасній лінгвістиці; було розглянуто критичний дискурс-аналіз як явище в лінгвістиці; описана специфіка підходу, а також теоретичні основи та напрямок дискурсу у критичному дискурс-аналізі; були описані основні школи критичного дискурс аналізу, а також розглянуто погляди на критичний дискурс загалом.

РОЗДІЛ 2. КРИТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ЯПОНСЬКІЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНІЙ ДРАМІ.

2.1 Інтеграційна методика критичного дискурс-аналізу та модель критичного дискурс-аналізу. Мовленнєві та комунікативні стратегії, їх опис.

Інтеграційна методика аналізу дискурсу, запропонована у попередньому розділі, є узагальненням дослідних принципів, методів і результатів основних шкіл і напрямків КДА. Мета методики має двоєдиний характер: виявити соціальні уявлення автора/мовця і вплив його мови на «модель ситуації» реципієнта.

Інтеграційна методика дискурс-аналізу відображає корелятивні зв'язки між рівнями (вербально-семіотичним, мотиваційно-прагматичним, когнітивно-експланаторним) і етапами (опис, інтерпретація, пояснення) дослідження дискурсу; аналітичними категоріями, специфічними для рівнів і етапів, і лінгвістичними засобами опису категорій.

Модель аналізу з коментарем:

Аналіз вербально-семіотичного рівня (лексико-семантичні і семантико-синтаксичні засоби) – етап опису (топіки, синтаксис, семантико-риторичні засоби: метафора, порівняння, іронія, гіпербола, евфемізм, літота; лексикалізація як вибір слів, релевантний для подання Інших; займенники;

Аналіз мотиваційно-прагматичного рівня – етап інтерпретації:

а) інтерпретація засобів вербально-семіотичного рівня в ракурсі реалізації глобальної стратегії позитивної презентації Себе/своєї групи і негативної – Іншого («зовнішньої» групи);

б) виявлення індексів «роздільного знання» (у вигляді імплікацій, імплікатури, пресупозицій, інференції) і «відмінностей/діалогічності» (засоби інтертекстуальності);

в) виявлення підстратегій позитивної/негативної предикації і атрибуції – експліцитної та імпліцитної; рольового позиціонування учасників; використання семантичних ходів та інше;

Аналіз когнітивно-експланаторного рівня – етап пояснення:

а) обґрунтування концептуальної дихотомії двох світів/систем цінностей (подача інформації за принципом «плюс-мінус»);

б) конструювання двох груп суб'єктів-діячів за концептуальною основою «ми – вони»;

в) виявлення топосів для створення позитивного образу «себе» і негативного образу «іншого»; аргументаційних схем, що включають топоси; контекстуальних політичних імплікатури – основного консеквентного компонента аргументаційних схем;

г) виявлення макропропозиції (макропропозицій), що структурують концепт-ідею;

д) визначення індексів суперструктури (жанру); інтердискурсивності, жанрової гібридності.

Ціль аналізу: виявлення особливостей подання події в ментальній моделі того, хто говорить і впливу його дискурсу на соціальні уявлення інших.

Коментар до змістового наповнення ланок аналізу:

1) Топік – це той елемент пропозиції, який повідомляє максимально нову інформацію. У цій концепції топік залежить не тільки від граматичної організації пропозиції, скільки від контексту, і може взагалі не бути пов'язаний з граматичною організацією.

2) Топік – логічний суб'єкт; та особа або той об'єкт, про який в реченні йдеться (незалежно, згадується він вперше чи ні); або те, що повідомляється про топік в реченні – коментар (comment).

Імплікатори: при аналізі цієї категорії необхідно відповісти на питання: з якою метою частина інформації імплікується?

Варіанти відповіді: (а) експлікація інформації може привести до негативного уявлення про того, хто говорить/його групу або до позитивного враження про чужорідну йому групу; б) інформація опускається як відома слухачеві; в) інформація імплікується з метою стимулювання евристичної

діяльності аудиторії, яка повинна прийти до потрібних висновків без їх нав'язування автором; г) інші мотиви імплікування.

Пресупозиції: якими засобами сигналізуються? Яким чином імплікації і пресупозиції реалізують стратегії позитивної самопрезентації та негативної презентації інших? Які види пресупозицій мають місце: екзистенційні, пропозиціональні, оціночні?

Інтертекстуальні зв'язки: якими засобами реалізуються (у вигляді прямого цитування, непрямого цитування, вільного непрямого цитування, наративного повідомлення про мовний акт без викладу його змісту; імплікуючого цитування (коли автор «від себе» висловлює точку зору, з якої починає полемізувати). Яку дискурсивну стратегію і тактики реалізують засоби інтертекстуальності? Яка імпліцитна інформація активується у результаті використання засобів інтертекстуальності?

Стратегії дискримінаційної аргументації і позитивної саморепрезентації: якими засобами і прийомами здійснюється позитивна і негативна («критично-об'єктивна») саморепрезентація? Презентація Інших?

Засоби/прийоми:

а) лексико-семантичні засоби негативної/позитивної оцінки, метафори, метонімії, порівняння, гіперболи, епітети і тому подібне;

б) композиційно-змістовні і семантико-стилістичні особливості у вигляді ступеня повноти (детальності) розкриття негативних і позитивних сторін або дій опонентів, а також негативних і позитивних сторін або дій своєї команди;

в) використання хеджування, невизначеності (Vagueness) з метою захисту власного обличчя (коли необхідно прокоментувати негативно оцінювані в соціумі дії себе/своєї команди), або якщо мова йде про позитивні якості Інших;

г) синтаксичні та семантико-синтаксичні засоби: пасивація/активація, генералізація (як засіб пом'якшення відповідальності: «У такій ситуації кожен вчинив би так»), номіналізація («Клопотання про перегляд справи було відхилено рішенням суду»); нахил і модальність.

Якою мірою позитивна презентація Інших є прийомом позитивної самопрезентації (індексацією таких характеристик, як об'єктивність, справедливість, неупередженість, співчуття і т.д.)?

Засоби/прийоми використання семантичних ходів:

Apparent Denial (Очевидне спростування/заперечення): «Я нічого не маю проти проведення новою владою пенсійної реформи, однак...»;

Apparent Concession (уявна поступка): «У команді президента зустрічаються розумні люди, справжні професіонали, але...»;

Apparent Empathy (уявне співчуття): «Безсумнівно, реформаторам доводиться стикатися з багатьма складнощами, однак...»;

Apparent Ignorance (уявне незнання): «Я не знаю, але...»;

Apparent Excuse (уявне виправдання): «Вибачте, але...»;

Reversal (реверсування/звинувачення жертви): «Вони самі винні у тому, що з ними відбувається...»;

Transfer (трансфер/переніс): «У мене немає особливих претензій до проведення виборів, але закордонні спостерігачі...»;

Подача інформації за принципом «плюс-мінус»/концептуальна дихотомія двох світів/систем цінностей/конструювання двох груп суб'єктів-діячів за концептуальною основою «ми – вони».

Засоби та прийоми:

а) прийом порівняння/контрасту (між нами і ними, хорошими діями/якостями Нас і поганими – Їх);

б) експліцитні та імпліцитні засоби негативної/позитивної атрибуції і предикації;

в) когнітивні стратегії транспозиції і розширення;

г) транспозиція: негативний характер досвіду в одній когнітивній області переноситься на досвід в іншій когнітивній області. Націлена на те, щоб ефективно побудувати нові, або активізувати старі моделі ситуацій, пов'язавши їх з негативними схемами Інших. Наприклад, звинувачення одного з членів

правлячої або опозиційної партії в корумпованості/кримінальному минулому/ непрофесіоналізмі і т.д., може поширюватись на оцінку партії в цілому;

д) розширення: узагальнення окремої моделі (яка описує певні аспекти одиничного досвіду) до більш загальної групової схеми ("І так завжди", "З цим стикаєшся на кожному кроці") (Toolan, Michael, 1997).

Топоси:

У політичному тексті для створення негативного образу «інших» (політичних супротивників), як правило, використовуються топоси «непотрібності/даремності/нестачі», «шкоди», «відсутності переваги», «небезпеки/загрози», «тягаря», які є частиною аргументаційних схем: «якщо Їх дії не ведуть (не приведуть) до бажаних результатів, Їх (діячів) треба замінити (не можна вибирати)»; «якщо дії політичних опонентів мають небезпечні наслідки, їх не потрібно виконувати або з ними необхідно боротися. У конструюванні позитивного образу себе (своєї команди) зазвичай залучені топоси «надійності і порядку», «користі/переваги», «гуманізму», «справедливості», «відповідальності», які є частиною позитивних аргументаційних схем «треба обрати надійних/справедливих/відповідальних/здатних навести порядок (результативних) і т.д.», «якщо прихід нової влади буде корисним для країни, то ця влада повинна прийти на зміну старій».

Індекси суперструктури: для виявлення суперструктури визначальним є формальні характеристики дискурсу + домінантний спосіб представлення ситуації і ролей її учасників. Наприклад, залежно від того, чи розглядаються учасники як жертви або як ті, хто повинен нести відповідальність за якусь негативну ситуацію, дозволяє зробити висновки про дискурсивні суперструктури, що визначають спосіб представлення події в ментальній моделі того, хто говорить (расистський дискурс, офіційний дискурс, націоналістичний дискурс і т.д. – так, наприклад, расистський дискурс зазвичай пояснює насильство в термінах відповідальності меншин, анти-расистський – звинувачує соціальні обставини).

Найбільш частотні комунікативні тактики:

- тактика аналіз-«мінус» (повідомлення комунікатора носить вкрай негативний характер, в той час як негативні емоції по відношенню до описуваних подій виражаються імпліцитно за допомогою переважно лексичних мовних засобів; характерним є прихований вплив – сугестивна функція);

- тактика звинувачення (приписування конкретній особі провини; викриття опонента здійснюється, як правило, за допомогою лексем з негативною конотацією; різновид – безособове викриття, коли комунікатор не називає на пряму свого супротивника, а лише вказує на нього, використовуючи невизначено-особові речення);

- тактика очорнення (умисне приниження, виставляння на показ слабких або негативних (іноді уявних) сторін опонента, груба насмішка над ним з метою підірвати його авторитет і позбавити довіри мас, іноді використовується комунікатором з метою показати свої достоїнства, привабливість на тлі противника; дана тактика реалізується за допомогою використання лексем з негативною конотацією, найбільш часто функціонує в політичному дискурсі);

- тактика презентації (подання кого-небудь у привабливому вигляді для досягнення професійних або особистих цілей; підношення суб'єкта у виключно позитивному світлі за допомогою лексем з позитивною конотацією; різновид – тактика самопрезентації; коли із засобу стає головною метою комунікації, перетворюється в стратегію);

- тактика відведення критики (приведення комунікатором аргументів на чиньсь користь з метою виправдати його вчинки, при цьому здійснюється дистанціювання від ситуації з метою показати аудиторії свою непричетність і об'єктивність по відношенню до описуваних подій);

- тактика спонукання (заклик до дії, до прийняття певної точки зору, переконання реципієнта вчинити вигідним для комунікатора чином; характерно використання займенника «ми» для створення у адресата відчуття причетності);

- тактика кооперації (апеляція до ідей і цінностей адресата з метою використання його у власних інтересах, що сприяє встановленню балансу у

відносинах комунікатор-реципієнт; максимальний ефект досягається за рахунок створення довірливої атмосфери);

- тактика обіцянки (зобов'язання виконати волю реципієнта після виконання нею будь-яких умов, в той самий час важлива впевненість адресата в даних зобов'язаннях;

- тактика попередження (застереження адресата від виконання будь-яких дій, які потенційно можуть завдати шкоди його репутації або сучасному стану справ);

- тактика провокації (підбурювання до дій, що характеризується негативними наслідками; тактика передбачає звернення мовця до табуйованих тем, заперечення загальнолюдських цінностей і підтримку девіантної та делінквентної поведінки).

Цілі мовної стратегії:

- завоювання авторитету, бажання справити враження, сподобатися;
- передати нові знання (навчання, застосовують вчителі);
- зміна світогляду співрозмовника (вербування, схилення до зради);
- створення гарного настрою (розважальні заходи, застосовують ведучі);
- залякування, позбавлення співрозмовника здатності чинити опір (шантаж або отримання показань, застосовують злочинці і поліцейські);
- виведення з психологічної рівноваги (соціопатичний прийом пранкерів);
- застереження від необачного вчинку і т.п.

Типологіями мовних стратегій можуть бути інформування (дати оцінку стану речей), переконання (апеляція до розуму), навіювання (використання почуттів), спонукання (мотивація співрозмовника).

Різні ходи стратегії характеризуються певними мовними прийомами, наприклад:

Узагальнення. Показати, що тільки що наведена (негативна) інформація не просто випадкова/виняткова, ніж підтвердити загальну думку. Типові вирази: "І так завжди", "З цим стикаєшся на кожному кроці", "Це без кінця повторюється".

Приведення прикладу. Конверсний хід, показує, що загальна думка не «надумана», а заснована на певних фактах (досвіді).

Посилення. Формула, що дає кращий або більш ефективний контроль над увагою слухача.

Очевидні поступки. Хід для відступу, демонструє реальну або уявну терпимість і співчуття, є частиною позитивної самопрезентації.

Повтор. Хід, близький до посилення: залучення уваги, структурування інформації, підкреслення оцінок або тем.

Контраст. Хід, який несе кілька когнітивних функцій: риторичну: привернення уваги (структурування інформації); семантичну – підкреслення позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей, зазвичай протиставленням МІ-групи і ВОНИ-групи, ситуації з конфліктом інтересів.

Пом'якшення. Хід підтримує стратегію самопрезентації, демонструючи розуміння і терпимість. З його допомогою можна блокувати негативні висновки.

Зрушення. Хід типовий для позитивної самопрезентації. Приклад: "Мені-то, загалом, все одно, але інші сусіди з нашої вулиці обурюються".

Ухилення. Набір ходів, включених в стратегію. З когнітивної точки зору ухилення від розмови або від теми про інші групи.

Пресупозиція, імплікація, припущення, непрямий мовленнєвий акт. Дозволяє тому, хто говорить уникнути формулювання приватних суджень, а саме негативних зауважень і оцінок, або перевести їх в русло загальних, загальноновизнаних думок, за які мовець не несе відповідальності. Типові показники – звичайні маркери пресупозиції (наприклад, займенники, певні артиклі, підрядні з союзом «що» при деяких дієсловах, спеціальні частинки і прислівники, такі як «навіть», «також» і т.д.), використання 2-ї особи для абстрагування ("весь час з цим стикаєшся"), розпливчасті вирази ("і тому подібні речі"), незакінчені пропозиції і випадки з життя і т.д. (Slembrouck, Stef, 2001).

2.2 Критичний дискурс-аналіз у японській кінематографічній драмі.

Фільм, який використовуватиметься для аналізу: その男、凶暴につき
«Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисер Такеші Кітано. Чому вибір фільму зупинився саме на цьому представникові японської кінематографічної драми, адже є безліч набагато більш відоміших кіно-праць, зокрема Акіри Куросави, драматичні роботи якого є класикою світової кінематографії. Відповідаючи на це запитання, варто зазначити, що фільми Такеші Кітано надзвичайно багатогранно, точно й близько описують японський кримінальний світ. У його фільмах надзвичайним чином йому вдається досягти такого занурення у події та атмосферу того, що відбувається, що можна забути, що рідним жанром Такеші Кітано є саме комедія, а не драма. Ще однією причиною вибору цього фільму є багата лексика як соціального прошарку полісменів, так й кримінального світу, безліч мовленнєвих зворотів та граматичних конструкцій, більшість з яких уживаються героями фільму для досягнення своєї мети, що плавно переходить у третю причину вибору цього фільму – невелика кількість діалогічного та монологічного мовлення є характерною рисою робіт Такеші Кітано, який часто використовує у своїх фільмах для комунікації доволі чіткі, короткі й місткі лінгвістичні конструкції, таким чином не перевантажуючи аналіз непотрібними фразами для заповнення тиші, і даючи змогу більш чіткіше визначити, з якою саме метою була сказана та чи інша фраза героїв.

Суть аналізу полягатиме у транскрибуванні діалогічного або монологічного мовлення героїв фільму у текст з вказанням тайм-кодів у фільмі, після чого надаватиметься оцінка комунікативних стратегій конкретного дискурсу.

0:03:47-0:04:02

—こんばんは。

—どちら様で・・・

—息子さん帰ってますね。

—えー？

—警察です。二階ですか。お邪魔します。

—あのなにか？

—いや、聞きたいだけです、大丈夫です。

“- Добрий вечір.

- Хто ви...

- Ваш син вдома?

- Що?

- Я з поліції. Нагорі? Я пройду?

- Вам чимось допомогти?

- Ні, я просто хочу поставити кілька запитань. Все нормально.”

У цьому дискурсі наявне використання семантичного ходу очевидного спростування/заперечення (Apparent Denial).

Застосовується комунікативна тактика презентації (подання кого-небудь в привабливому вигляді (в даному випадку себе) для досягнення професійних або особистих цілей (проникнення в будинок); підношення суб'єкта у виключно позитивному світлі за допомогою лексем з позитивною конотацією (ввічлива форма при розмові, заспокоєння співрозмовника-жінки); різновид тактики самопрезентації, коли із простого комунікативного засобу мовлення перетворюється у стратегію).

Ціль даної мовної стратегії полягає у завоюванні авторитету (вказуючи на свою приналежність до силових структур), бажанні справити враження, сподобатися (ввічливість звертання та заспокоєння співрозмовника).

Використовується мовний прийом пом'якшення – хід підтримує стратегію самопрезентації, демонструючи розуміння і терпимість. З його

допомогою можна блокувати негативні висновки (у даному випадку запевнити, що все гаразд та нічого поганого не відбудеться).

0:04:40-0:04:44

—明日な仲間を連れて警察に来なさい。

—俺が何したって言うんだよ！

—何もやってねえのか。じゃ俺もな何もやってねえ、おら！

“-Приходь завтра зі своїми друзями до поліції.

-Що я зробив?

-Ти нічого не робив? Тоді і я нічого не робив!”

У цьому дискурсі наявне використання семантичного ходу реверсування/звинувачення жертви (Reversal).

Застосовується комунікативна тактика аналіз-«мінус» (коли повідомлення комунікатора (поліцейського) носить вкрай негативний характер (удаване розуміння та удавана поступка), в той час як негативні емоції по відношенню до описуваних подій виражаються імпліцитно за допомогою переважно лексичних мовних засобів (у даному випадку техніка повтору).

Крім того поліцейським застосовується тактика звинувачення (приписування конкретній особі провини; викриття опонента здійснюється, як правило, за допомогою лексем з негативною конотацією, використовуючи крім цього стратегію безособового викриття, коли комунікатор не називає на пряму свого супротивника, а лише вказує на нього, використовуючи невизначено-особові речення).

І щоб змусити свого мовленнєвого супротивника піти й здатися поліції, головний герой не цурається у використанні мовної тактики провокації (підбурювання до дій, що характеризується негативними наслідками (можливим ув'язненням школяреві).

Основною ціллю мовної стратегії, до якої тут вдається поліцейський, є залякування свого співрозмовника, позбавлення співрозмовника здатності чинити опір.

Окрім цього багатого спектру комунікативних тактик та стратегій, головний герой вдається до мовного прийому контрасту – хід, який несе кілька когнітивних функцій: риторичну – привернення уваги, та семантичну – підкреслення позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей, зазвичай протиставленням МІ-групи (поліція) і ВОНИ-групи (неповнолітні хулігани).

0:08:34-0:08:50

この度の所長赴任に際し、私皆さんに言いたいことは警察官は聖職者であることを各自念頭に置いて、その職務に対し誇りを持って励んでもらいたいということです。

“З нагоди мого призначення я хотів би сказати всім вам, що я хотів би, аби ви завжди пам'ятали, що поліцейські – це священики, і я хотів би, щоб ви пишалися своїми обов'язками.”

Керівник поліції використовує модель стратегії мотиваційно-прагматичного рівня – а саме етап інтерпретації:

а) інтерпретація засобів вербально-семіотичного рівня в ракурсі реалізації глобальної стратегії позитивної презентації Себе/своєї групи (представлених тут поліцейських) і негативної – Іншого («зовнішньої» групи всіх інших, зокрема образу «абсолютного зла» - злочинців);

б) прийом порівняння/контрасту (між нами і ними, хорошими діями/якостями Нас і поганими – Їх);

Окрім цього, оскільки ораторською ціллю керівника відділку поліції є завоювання авторитету та бажання справити враження на оточення, сподобатися, а також мотивувати поліцейських, він використовує одразу дві комунікативні тактики:

- тактика спонукання (заклик до дії, до прийняття певної точки зору, переконання реципієнта вчинити вигідним для комунікатора чином; характерно використання займенника «ми» для створення у адресата відчуття причетності);

- тактика кооперації (апеляція до ідей і цінностей адресата з метою використання його у власних інтересах, що сприяє встановленню балансу у відносинах комунікатор-реципієнт; максимальний ефект досягається за рахунок створення довірливої атмосфери);

Окрім цієї вибірки комунікативних тактик та стратегій, керівник поліції вдається до мовного прийому посилення, що є формулою, яка дає кращий або більш ефективний контроль над увагою слухача (решти поліцейських), а також мовний прийом контрасту, який, як зазначалося раніше, несе кілька когнітивних функцій: риторичну: привернення уваги (структурування інформації); семантичну – підкреслення позитивних і негативних оцінок людей, їх дій чи властивостей, які зазвичай протиставляються.

0:10:08-0:10:54

—お前現場にいったんだろ。

—偶然ですよ。

—じゃそこで逮捕しろよ。

—一人じゃどうにもならんでしょう。

—少年の家に押しいて、暴力で自首共用するとは。

—警察官やることか。

—立ち端あの擬すれば嫌いじゃないけどね。しかしこの私が港南署にいる一年間だけでも\n勝手な行動は謹んでくれないかな。私だってバカじゃない。この管内の土地がるもよく知っているつもりだ。現場にどんな刑事が必要かもわかってるつもりだ。まあ、上手くやってくれということだ。

— 盤回しも疲れますよ。

— 盤回しの原因が君にあるんだろう。

“-Ви були на місці злочину?

-Випадково.

-Чому ви не заарештували його там?

-Я б не зміг сам це зробити.

-Увірватися в будинок хлопчика, а потім вдатись до застосування насильства?

-Це те, чим займаються поліцейські.

-Я не проти, що ви це так робите. Але хоча б на один рік, поки я тут, у поліцейському відділку Конан, чи не варто було б вам утриматися від такої егоїстичної поведінки? Я теж не дурний. Я дуже добре знаю місцевість, де знаходиться наш відділок. Я також знаю, які саме детективи потрібні на місцях. Я сподіваюся вам все зрозуміло.

-Я втомився від того, що мене переслідують.

-А це саме через вас тут така круговерть.”

У цьому дискурсі у головного героя чітко наявне використання семантичного ходу уявного виправдання (Apparent Excuse).

Керівник поліції використовує одразу декілька комунікативних тактик:

- тактика звинувачення (приписування конкретній особі (головному герою) провини; викриття опонента здійснюється, як правило, за допомогою лексем з негативною конотацією; і як у випадку, згаданому раніше, керівник поліції знов вдається до безособового викриття головного героя, не називає на пряму свого супротивника, а лише вказує на нього, використовуючи невизначено-особові речення);

- тактика очорнення (умисне приниження, виставляння на показ слабких або негативних (іноді уявних) сторін опонента (головного героя), намагання підірвати його авторитет і позбавити довіри оточуючих, іноді використовується комунікатором з метою показати свої достоїнства, привабливість на тлі противника);

- тактика попередження (застереження адресата (головного героя) від виконання будь-яких дій, які потенційно можуть завдати шкоди його репутації або сучасному стану справ (репутації поліції та керівника відділку поліції особисто));

Ціль мовної стратегії керівника поліції:

- застереження від необачного вчинку.

Також ним використовується, знову ж таки, одразу декілька типологічних мовних стратегій, серед яких: інформування (дати оцінку стану речей), переконання (апеляція до розуму), навіювання (використання почуттів), спонукання (мотивація співрозмовника).

Головний герой, в той самий час, використовує мовний прийом очевидної поступки, що є ходом для відступу, демонструє реальну або уявну терпимість до слів та позиції керівника поліції; є частиною позитивної самопрезентації, а також мовний прийом узагальнення.

0:11:25-0:11:42

—岩木さん明日ちょっと行ってみます。

—そうか。

—明日灯ちゃん退院だ。

—お世話になりました。

—なんかできることがあったら、あの気にしないでなんで見てきていいから。たまには飯食いに来いよ。女房寂しがってるぞ。

—はい、どうも。

“ - Івакі, ви не зможете завтра зайти до нас?

- А, звісно.

- Завтра Акарі виписується з лікарні.

- З одужанням її!

- Якщо я можу чимось вам допомогти – кажіть, не хвилюйтеся. Приходьте якось повечеряти. Я вже сумую за вашою дружиною.

- Так, дякую за запрошення.”

Комунікативною тактикою, якої дотримується колега головного персонажа є тактика презентації (подання себе в привабливому вигляді для досягнення професійних або особистих цілей (відведення від себе підозри та втирання в довіру до головного героя); підношення суб'єкта (головного героя) у виключно позитивному світлі за допомогою лексем з позитивною конотацією, що в результаті стає стратегією загального комунікаційного дискурсу.

Цілі мовної стратегії колеги головного персонажу є:

- завоювання авторитету, бажання справити враження, сподобатися, та створення гарного настрою (розважальні заходи, застосовують ведучі;

Мовним прийомом, що застосовується у цьому дискурсі є пом'якшення – хід, що підтримує стратегію самопрезентації, демонструючи розуміння і терпимість. З його допомогою можна блокувати негативні висновки (чого й досягається колегою головного героя).

0:14:01-0:14:02

お祭りね。

“ - Фестиваль”

Лише одне слово, яке проте є комунікативною тактикою спонукання, яке використовується сестрою головного героя як заклик до дії (зупинитися й піти подивитися на мацурі), до прийняття певної точки зору, переконання реципієнта вчинити вигідним для комунікатора чином;

0:15:17-0:15:31

—僕がやったってこいつが言ったんですか？いつもそんなこと言い出すんですよ。

—子供がな、腹の中にいるそうじゃないか。大事にしてやれよ。

—だから僕はお腹の子にさあるから踊るなって言ってるんですよ。

“- Він сказав, що це зробила я? Він завжди так говорить...”

- Я чув, що ти зараз вагітна, обережно з дитиною.

- Саме тому я і кажу йому, аби він не танцював, тому що у мене дитина в животі.”

Чоловік/хлопець використовує одразу декілька семантичних ходів:

Apparent Excuse (уявне виправдання), Apparent Concession (уявна поступка), та Apparent Empathy (уявне співчуття);

Ціллю мовної стратегії є завоювання авторитету у поліцейського, бажання справити враження, сподобатися;

А мовними прийомами є приведення прикладу та конверсний хід, який показує, що його думка не «надумана», а заснована на певних фактах (досвіді). А окрім цього й прийом очевидної поступки, що є ходом для відступу, демонструє реальну або уявну терпимість і співчуття, є частиною позитивної самопрезентації.

0:15:34-0:16:00

—誰がそんなこと言った?! そのガキだって誰の分かんねだろうが。

—お互いに夫婦なんだからさ、相談し合って上手くやってくれよ、な。

—お金目点くっついているだけじゃないあんたなんて。

—この野郎てめえみたいな女に金がなくて、誰が付き合うかよ。

“- Хто тобі це сказав? Навіть дитина не знає, хто це сказав.

- Ви одружені один на одному, і не можете нормально поговорити між собою, вирішивши всі питання?

- Тобі від мене потрібні тільки гроші!

-Хто піде на побачення з такою жінкою, як ти, якщо у тебе немає грошей?”

У цьому дискурсі наявне використання семантичного ходу реверсування/звинувачення жертви (Reversal).

Комунікативної тактики, якої він притримується, є тактика звинувачення своєї жертви (приписування конкретній особі провини; викриття опонента здійснюється, як правило, за допомогою лексем з негативною конотацією; і ,

знову ж таки, застосовується безособове викриття, коли комунікатор не називає на пряму свою дівчину, а лише вказує на нього, використовуючи невизначено-особові речення);

Окрім того, ним використовується тактика очорнення своєї дівчини (умисне приниження, виставляння на показ слабких або негативних (уявних) сторін опонента (своєї дівчини), груба насмішка над нею з метою підірвати її авторитет і позбавити довіри полісмена, а також тактика провокації (підбурювання її до дій, що характеризується негативними наслідками).

Цілі мовної стратегії – виведення з психологічної рівноваги своєї дівчини (соціопатичний прийом), із застосуванням мовного прийому повторення – хід, близький до посилення: залучення уваги, структурування інформації, підкреслення оцінок або тем, та посилення – формула, що дає кращий або більш ефективний контроль над увагою слухача.

0:20:19-0:20:46

—すみませんね、急に。

—あれは？

—先に金だろ。

—そのこと何ですけども、これからもうちょっと曲げてくれませんか。

—どうしてだ。

—この商売いつもまでもやるもんじゃないっすからね。結局一番危ない商だったのは我々ですから。

—じゃ他から買ったらどうだい。

“ - Давай швидше.

- Що це?

- Спочатку гроші.

- Вам треба вийти з гри.

- Чому?

- Цим бізнесом не можна займатися вічно. Він дуже небезпечний.

- Тоді чому ви не купуєте у когось іншого?"

У цьому дискурсі задля отримання для себе певної вигоди використовується тактика спонукання (заклик до дії (зменшення ціни), до прийняття певної точки зору, переконання реципієнта вчинити вигідним для комунікатора чином), а також тактика кооперації (апеляція до ідей і цінностей адресата (іншого злочинця) з метою використання його у власних інтересах (надати комунікатору можливість також заробити), що сприяє встановленню балансу у відносинах комунікатор-реципієнт; максимальний ефект досягається за рахунок створення довірливої атмосфери).

Використовуються мовні стратегії переконання (апеляція до розуму), та спонукання (мотивація співрозмовника), а також мовний прийом пом'якшення, який підтримує стратегію самопрезентації, демонструючи розуміння і терпимість, з допомогою якого блокуються негативні висновки.

0:44:21-0:44:50

—橋爪。

—はい、はい。

—なんですか。

—なんですかじゃねえよ何だこら。

—何ですかそれ。

—薬じゃねえか、てめえがここ商売やってるのか？！

—やってませんよ。

—あいつが持ってたんだよ。

—バカ野郎お前まだこんなことやってんのかやめろって言ってたろ。

“-Хашідзуе.

-Так!

-Що це?

-Ти про що?

-Що це таке?

-Ти тут вирішив зайнятися бізнесом?!

-Про що ти говориш?

-Я бачив, що ти тримаєш!

-Я ж казав тобі зупинитися, ідіоте!”

Дуже цікавий приклад невдалого, проте ілюстративного комунікативного дискурсу. Комунікатор-наркотоорговець дуже відкрито використовує семантичний хід уявного незнання (Apparent Ignorance), після чого одразу переходить до комунікативної тактики звинувачення (приписування конкретній особі (своєму «нарко»-колезі) провини (торгівля наркотиками), викриття опонента (в даному випадку ситуативного опонента з МІ-групи) здійснюється за допомогою лексем з негативною конотацією, тим самим вдаючись до комунікативної тактики відведення критики (приведення комунікатором аргументів на свою користь з метою виправдати свої вчинки, при цьому здійснюється дистанціювання від ситуації з метою показати поліцейському свою непричетність і об'єктивність по відношенню до описуваних подій); одразу після цього злочинець намагається застосувати тактику кооперації (апеляція до ідей і цінностей полісмена з метою використання його у власних інтересах (у даному випадку – не потрапити до в'язниці);

Ціль даної мовної стратегії полягає у завоюванні авторитету, бажанні справити враження, сподобатися, або принаймні відвести від себе підозри;

Також присутнє використання мовного прийому ухилення, що полягає у, знову ж таки, ухиленні від розмови або від теми про інші групи.

1:02:35-1:03:17

—私やれって言ったのは柄本と岩城だけだ。分かってるのか。

—弁えています。

—じゃなぜ橋爪までやった？これから指示のない限り、勝手に動くな。

—分かりました。

“-Я сказал це зробити тільки Емото та Івашіро. Зрозуміло?

-Я розумію.

-Тоді до чого тут Хашізуме? Відтепер, навіть і не думай щось робити без могу дозволу.

-Зрозумів.”

У цьому дискурсі прослідковується використання тактики звинувачення, у якій комунікатором виступає «бос/шеф», а адресатом його підлеглий «кілер», під час відбувається приписування йому провини з використанням лексем з негативною конотацією; знову ж таки наявним є безособове викриття, коли комунікатор не називає на пряму свого адресата, а лише вказує на нього, використовуючи невизначено-особові модель). Окрім цього використовується комунікативна тактика попередження (застереження адресата від виконання будь-яких дій, які можуть завдати шкоди репутації «шефа»).

Ціль мовної стратегії – застерегти від необачного вчинку, а також вмотивувати чинити вигідним для адресанта чином.

1:05:20-1:06:08

—ざまねえなサカイよ。橋爪も殺せたま。誰がやった？

—キオヒロだ。キオヒロしかいねえ。

—キオヒロ？なんだそいつは。

—二トウの所の子分だよ。

—じゃキオヒロってのが岩城を殺したのか。

—キオヒロが気違いだ。二トウのためだったらなんだってやるよあいつは。

ニトウはキオヒロに全部やらしてんだな。

—言われてやってんじゃねえよ。奴は殺しが好きなんだ。今度お前の番だよ。

—順番からてめえの番だよバカ野郎。

“-Тобі недобре, Сакаї? Ти міг би вбити Хашізуме. Хто це зробив?

-Кіохіро. Це був лише Кіохіро.

-Кіохіро? Хто це в біса такий?

-Він один з поплічників Ніто.

-То Кіохіро вбив Івашіро?

Кіохіро - божевільний. Він зробить все для Ніто.

Ніто змушує Кіохіро робити для нього все?

-Він робить це не тому, що йому наказали. Йому подобається вбивати. Тепер буде твоя черга.

-Це твоя черга, ідіоте.”У цьому дискурсі полісмен вдається до кількох семантичних ходів, а саме до уявної поступки (Apparent Concession) та уявного співчуття (Apparent Empathy), застосовуючи при цьому декілька мовних тактик:

- тактика спонування (заклик до прийняття своєї точки зору, переконання реципієнта вчинити вигідним для полісмена чином);

- тактика попередження (застереження адресата від виконання будь-яких дій, які потенційно можуть завдати шкоди його репутації, або репутації полісмена);

- залякування, позбавлення співрозмовника здатності чинити опір (при вказуванні на те, що наступною жертвою кілера буде саме адресат, а не полісмен);

Одночасно з цим використовується мовна стратегія навіювання (використання почуттів), а також мовний прийом пом'якшення – хід, що підтримує стратегію самопрезентації, демонструючи розуміння і терпимість.

1:09:02-1:09:54

—二トウですが。どうぞ中に入りませんか。

—レストラン系しながら裏じゃ覚醒剤として仲間殺しか。

—何のことですか。

—それはてめえが一番よく知ってるだろう。あいつはキオヒロか。

—キオヒロ・・・だれですか。

—てめえの雇った人殺しだよ。

—刑事さん聞きたいことがあるんなら、ちゃんと手続き踏んでくれませんか。開店祝です。そのネクタイには合わないかな。

—お前にもなんか挙げなきやな。

“Це - Ніто. Заходьте, будь ласка.

Отже, ви ресторатор, а за лаштунками – метамфетаміновий дилер і поплічник вбивці?

-Про що ви говорите?

-Ви це знаєте, як ніхто інший. Це Кіохіро?

-Кіохіро... Хто це?

-Вбивця, якого ви найняли.

-Детективе, якщо у вас є до мене питання, то, будь ласка, зверніться до моїх помічників. Дивіться – це подарунок на відкриття. Але я не думаю, що ця краватка до нього пасує.

-Я теж маю вам дещо подарувати.”

Цей дискурс також є доволі цікавим, оскільки відображає й показує тонке володіння й знання Ніто мовних тактик та стратегій, вміння їх застосовувати. Зокрема, ним використовуються наступні семантичних ходів:

Apparent Ignorance (уявне незнання) та Apparent Concession (уявна поступка).

Вживаються наступні комунікативні тактики:

- тактика презентації (подання себе в привабливому вигляді для досягнення особистих цілей (відведенні підозр з себе у полісмена); підношення суб'єкта (себе) у виключно позитивному світлі за допомогою лексем з позитивною конотацією;

- тактика кооперації (апеляція до ідей і цінностей адресата (в даному випадку матеріальних цінностей) з метою використання його у власних інтересах («закриття» очей на кримінальну ситуацію, що склалася);

Цілі мовної стратегії:

- зміна світогляду співрозмовника (вербування полісмена, схилення до зради);

- завоювання авторитету, бажання справити враження, сподобатися;

Також у цьому комунікативному дискурсі Ніто використовує доволі велику кількість мовних прийомів, серед яких зокрема очевидні поступки та прийом пом'якшення – демонстрування розуміння і терпимості до ситуації, що склалася, з метою заблокувати негативні висновки полісмена. Мовна стратегія ухилення, яка полягає у абстрагуванні від розмови.

1:13:23-1:14:03

—くだらねえ手使うんじゃねえ。誰がそんな手に引っかかるか。

—岩城を殺したのはてめえだろ。

—岩城は自殺だろ。

—だったらてめえも自殺しろ。

—そんなに殺したかったら、てめえが撃て。ちゃんとやったらどうだい。兄妹揃ったらお前ら気違いか？

“-Не грай в цю дурну гру. Хто б повівся на такий трюк?

-Це ти вбив Івашіро.

-Івашіро наклав на себе руки, чи не так?

-Тоді ти теж накладеш на себе руки.

-Хочеш мене вбити – стріляй. Чого ти чекаєш? Зроби це нормально! ви не робите це належним чином? Ти із своєю сетерою несповна розуму!”

У даному дискурсі Кіохіро відкрито й успішно використовує комунікативну тактику провокації, підбурюючи полісмена до негативних для нього дій (убивство злочинця без суду у приміщенні поліції), яка полягає у зверненні мовця (Кіохіро) до табуйованих тем (наркотична залежність сестри головного героя), а також мовну стратегію виведення полісмена з психологічної рівноваги (соціопатичний прийом).

1:26:02-1:27:06

— 刑事襲って妹マ犯したそうだな。一体どういうつもりだ。

— アイツを見逃したらいずれあんたを破滅しますよ。

— 私を破滅させようとしているの貴様だ。私にどう修理しようと言うんだ。

お前にできるのか。お前を殺したいぐらいで。私の前で二度と現れるな。

“-Я чув, що ти напав на копа і згвалтував його сестру. Що в біса ти робиш?

-Якщо ти його відпустиш, він прийде за тобою, рано чи пізно.

-Ти єдиний, хто приносить мені шкоду. Як ти хочеш, щоб я це все виправив? І ти цього не виправиш. Ти не можеш. Я б хотів тебе вбити. Навіть не смій більше з’являтися переді мною.”

У цьому дискурсі Ніто використовує тактику звинувачення (приписування Кіохіро провини; викриття опонента здійснюється, як правило, за допомогою лексем з негативною конотацією);

І Кіохіро, і Ніто використовують тактику попередження (застереження адресата від виконання будь-яких дій, які потенційно можуть завдати шкоди його репутації або сучасному стану справ) та тактику залякування.

1:28:31-1:28:44

我妻さん私を疑っているようですが、何か勘違いなさってますね。私は知りませんよ。あいつが気違いですから。

“Містере Вагацума, здається, ви мене підозрюєте. Але ви помиляєтесь. Я зовсім нічого не знаю. А от він і справді божевільний.”

Ніто, як відмінний знавець хоча й з невдалим результатом, але використовує семантичні ходи уявного незнання (Apparent Ignorance) та уявного виправдання (Apparent Excuse), після чого застосовуючи комунікативну тактику відведення критики (приведення аргументів на свою користь з метою виправдати свої вчинки, при цьому абстрагуючись від ситуації з метою показати свою непричетність і об'єктивність по відношенню до описуваних подій).

1:30:48-1:31:34

この女の兄貴がくる。これから殺し合いなるかもな。お前ら女を回しといて逃げる気じゃねえだろうな。逃げたら俺がお前らを殺すからな。どっちにしろお前ら死ぬかもしれねえな。

“Її брат їде. Він збирається нас всіх убити. Я сподіваюся ви не втече, побавившись з нею. Я вб'ю вас, якщо ви почнете тікати. В будь-якому випадку ви можете померти.”

У цьому короткому монологічному дискурсі Кіохіро застосовує доволі велику кількість мовленнєвих засобів. Зокрема, якщо говорити про застосування комунікативних тактик, то він використовує тактику спонукання решти злодіїв до дії та прийняття його точки зору; переконує їх вчинити вигідним для нього чином. Після чого він вдається до застосування тактики попередження, застерігаючи решту злодіїв від виконання будь-яких дій, які потенційно можуть завдати шкоди його репутації та стану справ загалом. Після цього Кіохіро переходить до застосування тактики провокації, підбурюючи їх до дій, які матимуть для них очевидно негативні наслідки; яскравий приклад того, як мовлення передбачає звернення до табуйованих тем, заперечення загальнолюдських цінностей та підтримку девіантної поведінки.

Ціллю його мовних стратегій є завоювання авторитету, бажання справити враження, а також залякати, позбавити співрозмовника здатності чинити опір.

Типологічні мовні стратегії, які при цьому використовуються Кіохіро: навіювання (використання почуттів), спонукання (мотивація співрозмовника).

Основний мовний прийом, який ним використовується – контраст – мовний хід, який привертає увагу та надає їй підкреслює негативну оцінку полісмена, його дій та властивостей.

Завершення проведення аналізу комунікативних стратегій.

Висновки до Розділу 2.

У цьому розділі була описана інтеграційна методика та модель критичного дискурс-аналізу; були описані засоби опису мовленнєвих стратегій, а також проведено критичний дискурс-аналіз комунікативних стратегій у японські кінематографічні драмі на прикладі фільму *その男、凶暴につき* «Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисера Такеші Кітано.

ВИСНОВКИ

Під час праці над цією магістерською роботою було зібрано, перекладено та класифіковано відомості, що стосуються критичного дискурс-аналізу та застосування в мовленні комунікативних стратегій загалом. Був проведений критичний дискурс-аналіз комунікативних стратегій у японській кримінальній драмі.

У першій частині магістерської роботи були надані загальні відомості про критичний дискурс-аналіз, історію його розвитку та стан сьогодення. Також було виділено основні напрямки критичного дискурс-аналізу та вказано на різницю між ними та підходами, що в них використовуються. Окрім того, було вказано на доцільність проведення критичного дискурс аналізу в українській лінгвістиці.

Під час практичної роботи над другою частиною магістерської роботи з Критичного дискурс-аналізу комунікативних стратегій у японській кримінальній драмі було переглянуто фільм *その男、凶暴につき* «Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисера Такеші Кітано, довжиною у 01.42.41, та написано японські субтитри до цього фільму. Були відібрані найілюстративніші для проведення аналізу комунікативні дискурси, після чого було проведено опис комунікативних/мовленнєвих стратегій та тактик. У результаті отриманих описових даних, можна дійти наступних висновків:

1. Найчастотніші семантичні ходи за кількістю використання:

- Apparent Denial – 1;
- Apparent Concession – 3;
- Apparent Empathy – 2;
- Apparent Ignorance – 3;
- Apparent Excuse – 3;
- Reversal – 2;

2. Найчастотніші комунікативні тактики за кількістю використання:

- тактика аналіз-«мінус» - 1;
- тактика звинувачення – 6;
- тактика очорнення – 2;
- тактика презентації – 3;
- тактика відведення критики – 2;
- тактика спонукання – 5;
- тактика кооперації – 4;
- тактика обіцянки – 0;
- тактика попередження – 5;
- тактика провокації – 4;

3. Найчастотніші цілі мовних стратегій за кількістю використання:

- завоювання авторитету, бажання справити враження, сподобатися – 6;
- передати нові знання – 0;
- зміна світогляду співрозмовника – 1;
- створення гарного настрою – 1;
- залякування, позбавлення співрозмовника здатності чинити опір – 3;
- виведення з психологічної рівноваги – 2;
- застереження від необачного вчинку – 5;

4. Найчастотніші мовні прийоми за кількістю використання:

- інформування – 1;
- переконання – 6;
- навіювання – 3;
- спонукання – 8;

5. Найчастотніші мовні стратегії за кількістю використання:

- узагальнення – 1;
- приведення прикладу – 1;
- посилення – 3;
- очевидні поступки – 1;
- повтор – 2;
- контраст – 4;

- пом'якшення – 5;
- зрушення – 0;
- ухилення – 3;

6. У кримінальному дискурсі художнього фільму, зазвичай, в одному дискурсі одним адресантом застосовується одразу декілька комунікативних стратегій, тактик та семантичних ходів. Причому, найчастіше використовуються модуси переконання, спонукання, кооперації, як з боку полісменів, так й з боку злочинців, а також модус звинувачення.

Таким чином можна стверджувати, що у цій роботі було досягнуто цілі провести критичний дискурс-аналіз комунікативних стратегій у японській кримінальній драмі та надати опис наявним частинам комунікативного дискурсу. Зібравши всю основну та необхідну інформацію про критичний дискурс-аналіз, та проілюструвавши його застосування на аналізі японської кінематографічної драми, ця магістерська робота може слугувати за довідниковий матеріал для лінгвістів, які вивчають японську мову та цікавляться критичним дискурс-аналізом.

要約

この論文の執筆中、批判的談話分析に関する情報を収集し、翻訳し、分類しました。日本の犯罪ドラマにおけるコミュニケーション戦略の批判的談話分析を行っていました。

論文の最初の部分では、批判的談話分析、その発展の歴史と現状についての一般的な記述がなされました。また、談話分析の主要な枝の例が示され、その違いが示されました。

論文の第 2 部の実習では、映画「その男、凶暴につき」を鑑賞し、字幕を書きました。映画の批判的談話分析を行いました。

受け取った情報の結果、日本の犯罪ドラマでは、人々はいくつかのコミュニケーション戦略を使っていると結論づけることができました。最もよく使われるのは、説得、動機付け、協力、非難などを表す言葉です。

したがって、この論文は、日本語を知り、批判的談話分析に関心のあるすべての言語学者にとって有益なものとなるでしょう。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Барт Р. (2001). *S/Z*. // Пер. с фр. 2-е изд., испр. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 232 с.
- Бахтин М.М. (1996). *Собрание сочинений: в 7 т. 1996. – Том 5: Работы 1940-х – начала 1960-х годов.* – 731 с.
- Бондаренко Я.О. (2002). *Дискурс акцентуированных мовних особистостей: комунікативно-когнітивний аспект (на матеріалі персонажного мовлення в сучасній американській художній прозі): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / «Германські мови» / Київськ. держ. лінгв. ун-т.* – К., – 248 с.
- Ван Дейк Т.А. (1989). *Анализ новостей как дискурса / Т.А. Ван Дейк // Язык. Познание. Коммуникация.* – М.: Прогресс, с. 111–160.
- Ван Дейк Т.А. (1989). *Расизм и язык / Т.А. ван Дейк / Пер. с англ.* – М.: ИНИОН АН СССР, 76 с.
- Водак Р. (1997). *Язык. Дискурс. Политика / Р. Водак / Пер. с англ. и нем.* – Волгоград: Перемена, – 139 с.
- Водак Р. (2006). *Взаимосвязь «дискурс – общество»: когнитивный подход к критическому дискурс-анализу. Изв. УрГПУ. Лингвистика. Вып. 19.* – с.106 - 116.
- Гидденс Э. (2005). *Социология* – М.: Эдиториал УРСС, – 632 с.
- Казак М.Ю. (2010). *Дискурсивность и интертекстуальность журналистского текста. Проблемное поле дискурсологии: сб. науч. ст. / под ред. д.ф.н., проф. А.В.Полонского.* – Белгород: Политерра, – С.32-40.
- Кожемякин Е. (2011). *Современный дискурс-анализ / Е. Кожемякин // Электронный журнал.* – Режим доступа: <http://discourseanalysis.org>. – Вып. №3.
- Кравченко Н.К. (2007). *Практическая дискурсология: школы, методы, методики современного дискурс-анализа,* - с. 6.
- Труфанова В.Я. (2001). *A Way to Social Interaction.* — 58 с.
- О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина. (2001). *Речевая коммуникация.* — 208 с.

Norman Fairclough (1996). A Reply to Henry Widdowson's 'Discourse Analysis: A Critical View. *Language & Literature* 5(1): 49-56.

Blommaert, Jan & Bulcaen, Chris (2000). *Critical Discourse Analysis. Annual Review of Anthropology* 29: 447—466.

岡井崇之 (2004) 「言説分析の新たな展開——テレビのメッセージをめぐる研究動向」日本マス・コミュニケーション学会『マス・コミュニケーション研究』64号、学文社.

野呂香代子 (2001) 『クリティカル・ディスコース・アナリシス』 pp.13-49.

Toolan, Michael (1997). What Is Critical Discourse Analysis and Why Are People Saying Such Terrible Things About It? *Language & Literature* 6(2): 83-103.

Slembrouck, Stef (2001). Explanation, Interpretation and Critique in the Analysis of Discourse. *Critique of Anthropology*, 21: 33-57.

ДОДАТКИ

Додаток 1. У цьому додатку надано текстовий варіант субтитрів до фільму *その男、凶暴につき* «Жорстокий поліцейський/Violent Cop» 1989 рік, режисера Такеші Кітано, які були написані під час роботи над магістерською роботою.

-お爺さん〜。

-こんばんは。

-こっちだよ。

-お爺さんどこ行くのかね?!〜

-こっちだよ、こっち!

-この野郎・・・この野郎!

-じゃ俺変えるわだね。

-こんばんは。

-どちら様で・・・

-息子さん帰ってますね。

-えー。

-警察です。

-二階ですか。

-お邪魔します。

-あのなにか?

-いや、聞きたいだけです、大丈夫です。

-なんだよ。

-うっせんなあもう・・・

-明日な仲間を連れて警察に来なさい。

-俺が何したって言うんだよ。

-俺は何もやってねえよ。

-何もやってねえのか。

-何もやってねえのか。

-じゃ俺もな何もやってねえ、おら！

-バカヤロー。

-この度の所長赴任に際し私皆さんに言いたいことは警察官は聖職者であることを各自念頭に置いてその職務に対し誇りを持って励んでもらいたいと言うことです。

-おい、我妻昨夜老者を襲った元が自首してきたらしいよ。

-ねえ、なんてたって現行犯で逮捕しないんだから。

-不味いよな、家まで行ってなにしちゃ。

-我妻新社長が話があるそうさ、ちょっとこい。

-おい、我妻社長さんが及びだよ。

-あの、菊池です、宜しくお願いします。

-お前現場にいったんだろ。

-偶然ですよ。

-じゃそこで逮捕しろよ。

-一人じゃどうにもならんでしょう。

-少年の家に押しこめて、暴力で自首共済するとは。

-警察官やることか。

-立ち端あの擬すれば嫌いじゃないけどね。

-しかしこの私が港南署にいる一年間だけでも勝手な行動は謹んでくれないかな。

-私だってバカじゃない。

-この管内の土地がるもよく知っているつもりだ。

-現場にどんな刑事が必要かもわかってるつもりだ。

-まあ、上手くやってくれと言うことだ。

-盤回しも疲れますよ。

-盤回しの原因が君にあるんだろう。

-なんか言われたか？

-いや、なんでもない。

-岩木さん明日ちょっと行ってみます。

-そうか。

-明日灯ちゃん退院だ。

-お世話になりました。

-なんかできることがあったらあの気にしないでなんで見てきていいから。

-たまには飯食いに来いよ女房寂しがってるぞ。

-はい、どうも。

-入れます。

-先程失礼しましたこの度刑事課に配属されておりました菊池です。

-よろしくおねがいします。

-PATの薬部屋に持ってきて。

-はい。

-お祭りね。

-帰ろ。

-僕がやったってこいつが言ったんですか？

-いつもそんなこと言い出すんですよ。

-子供がな、腹の中にいるそうじゃないか。大事にしてやれよ。

-だから僕はお腹の子にさあるから踊るなって言ってるんですよ。

-何言ってるの、生活できないから子供を降ろせって言ったじゃない？

-誰がそんなこと言った？！

-そのガキだって誰の分かんねだろうが。

-あんたの他に何処で男がいるっていうんだよ。

-お互いに夫婦なんだからさ、相談し合って上手くやってくれよ、な夫婦じゃないですよ。

-こいつがねそばにいてくれって言うからいてあげてるんですよ。

-お金目点くっついているだけじゃないあんたなんてこの野郎てめえみたいな女に金がなくて誰が付き合うかよ。

-そんなこと言うもんじゃない、彼女だって大体てめえもてめえなんだこの野郎こんなところに呼び出しあがって刑事なら刑事らしく泥棒のケツでも追っかけつどうなんだよ。

-お前何言ってるんだ。

-何って何だよてめえ！

-暇なら暇らしくな女大事にしろバカ野郎てめえが取る人だよ。

-女帰してんな、男ちょっと待ったすどけ。

-はい。

-なんか飲むか？

-あ、いいです。

-灯ちゃん元気になったか？

-あれだな、子供が一人できたみたいなものだな。

-俺んと秋に生まれるしな。

-我妻さん、どちらへ？

-あ？家帰んだよ。

-じゃ僕は途中で送ってきますよ。

-一体飲むか？

-はい。

-我妻さん何飲みます？

-何でもいいよ。

-バーボンもですか。

- じゃ割御嶽2つ。
- いつもあんなとこ来てんのか。
- え、たまにですけどね。
- 菊池さんどう会社の方。
- まあまあ。
- 同じ会社の方？
- 先輩の我妻さん。
- 菊池さんって何の会社でしたっけ？
- 鉄砲の記事溶媒鉄砲?!
- すみませんね、急に。
- あれは？
- 先に金だろ。
- そのこと何ですけども、これからもうちょっと曲げてくれませんか。
- どうしてだ。
- この商売いつもまでもやるもんじゃないっすからね。
- 結局一番危ない商だったのは我々ですから。
- じゃ他から買ったらどうだい。
- そうりゃそうなんですけど。
- キオヒロさん。
- 俺にも少し儲けざしてくださいよ。

-薬の出所知らないわけじゃないし無事なルートですよ。

-警察官？

-そんなところでしょ。

-じゃしょうがないな。

-あんちゃん、変な夢見るんじゃないよ。

-分相応に生きなきゃな。

-菊池、小金貸しくんのか。

-千しかないっすよ。

-いいよ。

-これお金かけるんっすか？

-そうね。

-だめでしょうそんなことしたら慌とぼけるこうじゃないっすか。

-いいんだよ。

-全然出ねえんだこれどうですか。

-お前んとこ勝ったことがないよね。

-出してんですかね。

-出したら人が来てんだろもつと。

-いや、いつも入ってますよ。

-今日出ねえじゃねえか、おいてめえなにしてたんだよお前知らないんだろ。

-あれじゃねえ、何にやってんだお前。

-すみません。

-我妻さん、いつも遊んでますから今日の負けた分返しますから。

-いらねえよ、それ受けたら掴まちゃうから菊池やれよ。

-いや、いいです、いいです、これはだめです、これはだめです。

-おい、お前最近危ないことしてねえな？やめたのか？

-なにがですか。

-裏の商売ね。

-恥じきな道なんでもうしませんよ。

-これだって裏ですよ。

-我妻さん。

-いいよ。

-これは埠頭ですけどどっち？

-知らなです。

-あとは来てるからあれを追いかけてって。

-我妻さん早いですね。

-俺がやったんで我妻さん、えっとタクシー代ねえよお前タクシー代貸してくんねか？

-お金くらい持ってこいよ。

-菊池 1760 円の。

-我妻さん、1760 円ですって。

-ございます。

-どうなの。

-ナイフで大分腹刺されてんです。

-被害者が前がる見てえだな薬でパクられてるから。

-売人？

-そう見てえだ、発見した人と話してくるわ。

-モリ。

-菊池。

-手伝ってやれよ。

-オンマ。

-万貸してくんね？

-お帰りなさい。

-誰か来てんのか。

-お友達が泊まってるの。

-コーヒー飲んでったら。

-いや。

-灯ちゃん、このへん駅ってどこ一番近かったっけ。

-バスか。

-いや、いいですよ。

-送るよ。

-いや、結構です。

-バスバス停に行くんだろう。

-いや、タクシーをバスの方がいいって。

-いえ、大丈夫です。

-もったいねえ。

-大丈夫です、タクシー行きますから。

-名前は？

-名前ですか。

-名前言えねえかこら。

-山田です。

-山田？

-はい。

-何処から来たんだよ。

-千葉です。

-千葉から来て妹遊んだの？

-いや、働いて、働いているんですよ。

-何処勤んだよ？

-シノガワ工作会です。

-いつから付き合ってたんだよ。

-昨日からです。

-何を昨日だバカ野郎何処で知り合ったんだ。

- ディスコでナンパされました。
- 妹もらってくれんだろうな。
- 仲人出して仲人。
- 仲人ですか。
- 許嫁「いいな」しなきゃなお前な。
- なんだてめえ逃げんのかこらそんなつもりはないですけど。
- すみません。
- おいそんなもん使わないよ。
- 無事になるかもしれないよ。
- 前一回あったんですよね我妻さん。
- やっぱりガサ入れん時近所の子供にあたちやって始末書書かされて。
- 子供狙ったんだ。
- あの、前々から一度聞きしようと思ったんですけど我妻さんどうして警官になったんですか。
- 友人紹介。
- オンマ。
- すみません。
- ございます。
- 一人半人前かおめえなんか言ったか今半人前だったんだよ。
- 誰半人前なんだよ。
- 半人前だか半人前だ何だてめえバカ野郎。

-我妻さん、私のことですから当たり前じゃねえか、お前以外だらがいいんだよ。

-おい、いい加減にしろよ。

-それよりあそこだ、あそこ女電話きてから間違いねえ。

-こら、あんな殺された奴売人だろ、あの奴常連らしい。

-よし、行こうか。

-行くぞ。

-我妻さんここに残りますから。

-危ないよ。

-タバコやめろ。

-いる？

-だれだ。

-だから半人前つつてんだよ。

-我妻さん、逃した。

-あの、救急車要請、救急車要請。

-救急車来てください、すぐしてください。

-あの事件です、緊急事件です、あの場所・・・

-東洋きてください。

-いけよ、いけ！

-アトランタ外しとけよお前え。

-こっちの場所を教えているもんじゃねえか。

-すみません。

-いないですね。

-意味ねえじゃねか、こんなところにドライブするのはどっか回れよ。

-こんな商店街どうやって逃げしたんだよ。

-すみません。

-回んところあるんだろうが、どっか回れよお前右回る右。

-いや、あのここ一方交通ですから。

-いいから、回れってんだよお前。

-何やってんだよ！止まれこらお前え。

-回れってったら回れよ！

-ちゃんと言うこと聞けよバカ野郎、どうすんだこんなところ入ってきて。

-居なくなったじゃねえか。

-いました。

-居たらいけ早くもう。

-あの通れません。

-変われよもうこれ一方交通いいでしょ。

-こら、こっちだこっち！

-あその人。

-あ？わかってるよ。

-我妻さん引いちゃいます、ひいちゃいますって。

-我妻さん引くことじゃないですか。

-人すら死んでますよ。

-バカ野郎誰が死んだんだこの野郎生きてるじゃねえか。

-何を逮捕するのに車に2回引くことあるかね。

-ちゃんと説明書書いてくれよ。

-どうやって書いてんですか。

-いつも書いてるんだろ。

-我妻さん、説明書書いたんですか？

-書いたよお前の名前でそれは良くないよ。

-一人で遊んでんの？

-薬買わない？

-何の？

-皆が売ってるやつ安くしとくっからいくらぐらいトイレで話合う、行こう

我妻さん、妹さんいるんですよ。

-いるよ。

-この間退院したんですね、どっか悪かたんですか？

-頭。

-止めよ。

-橋爪。

-はい、はい。

-なんですか。

-なんですかじゃねえよ何だこら。

-何ですかそれ。

-薬じゃねえか、てめえがここ商売やってるのか？！

-やってませんよ。

-あいつが持ってたんだよ。

-バカ野郎お前まだこんなことやってんのかやめろって言ってたろ。

-おい、つまんねえ芝居をしてんじゃねえよ。

-柄本死んでる知ってるな。

-知らねえよ。

-じゃお前何処から薬手に入れてんだ。

-どっから撚てんだよ。

-知らねえよ。

-どっからだ。

-帰れ！

-どっから取れるんだよ。

-どっから聞いているおら！

-そんなこと知っているだろう。

-お前らの仲間岩城だよ。

-岩城はどうしたんだ。

-岩城は横流しってんだよ。

-てめえだって仲間じゃねえのか。

-こいつらどうします？

-ほっとけ。

-岩城って防犯化対策部の岩城のことばらした。

-それで。

-わざわざありがとう。

-薬持ってきたか。

-何の話だ。

-変な芝居止しましょう。

-薬捌いてふけるしなきやいけねえんだよ。

-わからないね。

-何のこと全然分からんよ。

-しればくれんじゃねえじゃなんでここまで来たんだ。

-いいから、だせチンピラがな、なめたこと言うもんじゃない。

-やってみろよ、やれよ。

-てめえだって二トウにやられんだ。

-もう我妻ってでかがあんた達を調べてるぜ我妻ちょっといいかここ魚釣れるんだよね。

-どっか遊びに言ったのか。

-行こうと思ったけどやめた。

-すこし落ち付いたか。

-ここ海じゃないもんなんですか。

-君は岩城との付き合い古いんだろ。

-まあそうですけど最近岩城に変わったことないかね？

-何がですか。

-岩城のことで一部のマスコミ騒ぎ初めてんだけど話大きくならない内になんとかしたいけどね。

-本に聞いたらどうですか。

-岩城捕まんないんだよ。

-家に帰ってないようだし、行方不明なんだ。

-なにか君に言わなかったか？

-全然知らないですよ。

-まだはっきりしたわけじゃないし心配しないで、大丈夫だからありがとう。

-ごめんさいね、我妻さんに迷惑をかけちゃってなんか連絡あったですか。

-ううん。

-なにも分かんないの怖くて新聞も読めないしあの人なにしてるんだろ連絡くらいくれればいいのかに我妻さん、変なこと聞いていいっすか。

-岩城さん本当に自殺なんですか。

-我妻さんは、岩城さんと一番親しかったじゃないっすか。

-俺帰るわ。

-お兄ちゃん。

-おかえりなさい。

-近道してこねえか？

-ないですね。

-こっちじゃねえのかこっち？

-ここの上のところに。

-覚醒剤っての。

-コイツラにあったてみるか。

-ちょっとまってください。

-おい、ユウジちょっとちょっと。

-こっち知ってるか。

-ああ、このなんかトイレで血まみれに叩いた奴ですよ。

-どこに住んでか分かんねえだろうな。

-ちょっとわかんないっすね。

-最近来んな？

-最近見ないっすね。

-見ない。

-どうも。

-よく来たけど、最近見ないね。

-何処に住んでるか分かります？

-いや、このへんだと思うんだけど、また来るんじゃない？

-もし見えたら警察の方に連絡してください。

-見たと思うけどな。

-何やったんで？

-別にそんな大したことないです。

-おう、警官だってよ、こいつ見たことねえか？

-ないな。

-俺見たと思うけどな。

-見てあげたら警察の方まで連絡してください。

-来ました。

-何か？

-私やれって言ったのは柄本と岩城だけだ。

-分かっているのか。

-弁えています。

-じゃなぜ橋爪までやった？

-これから指示のない限り、勝手に動くな分かりました。

-帰っていい。

-シンカイ。

-いざと言うとき、あれを始末する人間がいるのか？

-見てなかったっすかね？

-最近私もこっちへ来たなんでざまねえなサカイよ。

-橋爪も殺せたま誰がやった。

-キオヒロだ。

-キオヒロしかいねえ。

-キオヒロ？なんだそいつは。

-二トウの所の子分だよ。

-じゃキオヒロってのが岩城を殺したのか。

-キオヒロが気違いだ。

-二トウのためだったらなんだってやるよあいつは。

-二トウはキオヒロに全部やらしてんだな。

-言われてやってんじゃねえよ。

-奴は殺しが好きなんだ。

-今度お前の番だよ。

-順番からてめえの番だよバカ野郎二トウですがどうぞ中に入りませんか。

-レストラン系しながら裏じゃ覚醒剤として仲間殺しか何のことですか。

-それはてめえが一番よく知ってるだろう。

-あいつはキオヒロか。

-キオヒロ・・・だれですか。

-てめえの雇った人殺したよ。

-刑事さん聞きたいことがあるんなら。

-ちゃんと手続き踏んでくれませんか。

-開店祝です。

-そのネクタイには合わないかな。

-お前にもなんか挙げなきゃな。

-刑事さん今度食事でも来てくれませんか？

-裏口に用意させますから。

-ガサ入れか。

-昨日から付いてるんのか。

-行け！

-いい趣味してんなこれ。

-シャブだと？

-シャブどこにあるんだ。

-調べてみろ。

-あった。

-てめえ恥ずかしくないのか服着ろ。

-何やってんだ。

-いえ、何もそこに誰かいるのか？

-くだらねえ手使うんじゃないやねえ。

-誰がそんな手に引っかかるか。

-岩城を殺したのはてめえだろ。

-岩城は自殺だろ。

-だったらてめえも自殺しろ。

-そこに殺したかったら、てめえが撃てちゃんとやったらどうだい兄妹揃ったらお前ら気違いか？

-辞表だ、すぐ手違っの別件逮捕。

-それだけ揃えば十分だ。

-辞表出せ。

-おまけに所内での発泡。

-お前のやってること無茶苦茶じゃないか。

-辞表出せ、すぐ。

-ここに、今すぐ！

-な、君にこれ以上不祥事起こされましたら、私はもうアウトだった。

-君の行為は懲戒免職に与えするものだが、なんとか穏便に取り計らいできるだけのことはするつもりだ。

-警察全体のことを考えて見たまえ君は色々探っているようだが、岩城自殺だよ。

-おい、ススム、少し喜ばせてくやれよ、お前死体とやってんじゃねえだからよ。

-駄目なんだよこの子全然動かないじゃん。

-なんだか分かんねよこいつな、兄この女どっから連れてきたんだいパン屋だよパン屋知らないわよ。

-ねえススムちゃん私にしてあげようか。

-あほっか？お前女とやったらとねえじゃねえかよ。

-失礼え。

-おい、ススム、薬使ちゃえや。

-ちょっと、あんなもったいねえことしないでよ。

-私に頂戴よ。

-お前な薬のやり過ぎでそんな頭がなっちまったんだろうが。

-悔しい、何よこの子ったら。

-おい、対決するったんだからよ。

-やった。

-何やってんだよこの野郎。

-やめて、ススムちゃん。

-やめてよ、離してよ。

-捕まえとけよ茶トラ早くしろよってしゃぶってやからよ。

-あれ水じゃない。

-お前なんか水で十分だよお前もったいないってしょうがねえよ。

-何処だいいんだか何処。

-私あんた達の女じゃないよ何この体制は！

-足を上げろ足をやめて、やめて、言うってるって、入ってる・・・

-馬鹿よこの子全然感じないの、薬まで駄目だろ。

-刑事襲って妹マ犯したそうだな。

- 一体どういうつもりだ。
- アイツを見逃したらいずれあんたを破滅しますよ。
- 私を破滅させようとしているの貴様だ。
- 私にどう修理しようと言うんだ。
- お前にできるのか。
- お前を殺したいぐらいで私の前で二度と現れるな。
- 元刑事が拳銃会に来るなんて変な話ですね。
- 一応用意します。
- なにかあるんですか。
- まあいいんですけどこれから仲良くやりましょう。
- 我妻さん私を疑っているようですが 何か勘違いなさってますね。
- 私は知りませんよ。
- あいつが気違いですから。
- ねえ、薬頂戴よ。
- この女の兄貴がくる。
- これから殺し合いなるかもな。
- お前ら女を回しといて逃げる気じゃねえだろうな。
- 逃げたら俺がお前らを殺すからな。
- どっちにしろお前ら死ぬかもしれねえな。
- 冗談じゃないわよ、殺しどいつもこいつも気違いだ。

-岩城の代わりにできるのかね。

-僕は馬鹿じゃないですから。